

ningen, nemlig, „at der existerede en fordærvelig Frihed“; dette Udtryk tog han ligesom til Indtægt for, at alle de Bestemmelser, der høre under Bygningsvæsenet, vare fordærvelige, medens jeg dog kun havde indskrænket dem til at være det i sanitair Henseende. Dermed skal imidlertid ikke være nægtet, at Bygningsvæsenet trænger til Forbedringer, som det foreliggende Lovforslag noksom vidner om; men det er ingenlunde i den paatrængende Grad, som det sanitaire Hensyn gjør sig gjældende. Det er af den højeste Vigtighed, at de i Loven indførte Bestemmelser i saa Henseende udkomme, thi, hvis de ikke emanere og Lovens Udkomme udsættes eller stilles i Bero, indtil de Indsigelser, der ere fremkomne mod Loven i teknisk Henseende, ere underkastede en nærmere Drøftelse, — frygter jeg for, at lav Egennytte vil benytte den mellemliggende Tid til at forbygge Staden og maaffee endogsaa dens Forstæder i den Grad, at det turde være uopretteligt, og i den Henseende tager jeg navnlig Hensyn til den 67de Paragraph i Lovforslaget, hvori der er foreskrevet, at der ved Opførelsen af nye Bygninger eller ved en ældre Bygningss Forandring skal indtages en vis forholdsmaessig Deel af den ubebyggede Grund til Gaardsrum, ligesom ogsaa til en anden Bestemmelse, angaaende Kjaelderleiligheder, hvorledes saadanne bør være indrettede. Ved saaledes at indrømme Egennytten at bygge paa den foredeeltigste Maade, tilstaaer man den egentlig talt en Ret til for en Deel at raade over Beboernes Liv og Helbred. Det er vel noksom bekjendt, at der gives Bygninger, hvor Gaardsrummene ere saa smaa, at de mere ligne Skorstene end Gaardsrum, og hvor Kjaelderleiligheder ere saa dybe og usunde, at Menneskers Liv og Helbred formelig ere udsatte for Fare ved at beboe dem. Det er af disse Hensyn, at jeg har meent, at det er af særdeles Vigtighed, at Lovens Bestemmelser i sanitair Henseende udkomme, hvorimod der ikke er nogen saadan paatrængende Nødvendighed for, at de øvrige Bestemmelser emanere. Min ærede Sidemand (Hensborg) har med Hensyn til mit Forslag om, at den sanitaire Deel af Loven maatte udkomme, udhævet, at dette vilde være den vanskeligste Side af Loven, ja, om jeg mindes ret, sagde

han endog, at den var uopfyldelig eller uopnaaelig; men jeg troer, at, naar han har udtalt sig saaledes, saa er han gaaet ud fra Forudsætninger, som jeg ingenlunde kan dele, og som jeg heller ikke troer at have givet Anledning til, idet mit Votum ikkun gaaer ud paa, at den sanitaire Lov angaaende Bygningsvæsenet maatte udkomme for at forebygge de værste Misbrug, der i denne Henseende kunde finde Sted. Navnlig forekommer det mig, at hans Spørgsmaal med Hensyn til Expropriationen vidner om, at han staaer i den Formening, at en saadan sanitair Lov maatte gaae langt videre, end jeg idetmindste har havt for Die. Min Mening med, at en sanitair Lov maatte udkomme, er kun, som sagt, at de sanitaire Bestemmelser, der findes i selve Lovforslaget, nemlig i §§ 67—80 og 84, maatte emanere. Jeg har ønsket, at disse Bestemmelser maatte udkomme som en provisorisk Lov fra Justitsministerens Side. — Den ærede 2den Landsthingsmand for 10de Kreds (Leshmann) har imidlertid udhævet, at provisoriske Love vistnok ikke vare noget Ønskeligt, at man ikke burde give Anviisning paa, at Ministeriet udstedte saadanne; derom kan jeg i Almindelighed vistnok være aldeles enig med ham og er det ogsaa; men, naar der her er Tale om en provisorisk Lov, saa er det ikke for at tillægge vedkommende Minister nogen vilkaarlig eller overordentlig Myndighed, med Forbigaaelse af Rigsdagen. Her existere de Bestemmelser, som jeg troede burde emanere, i selve Loven, de ere fremsatte af Regjeringen, og, saavidt jeg har erfaret, staae de sanitaire Forholdsregler og Bestemmelser i selve Lovforslaget, med Undtagelse af eet eneste Punct, uimodsagte. Jeg skal endog nævne denne Indvending, som jeg dog ikke kan tillægge afgjørende Betydning. § 67 foreskriver nemlig, at Gaardsrummet idetmindste skulde være en Fjerdedeel af det bebyggede Areal; herimod er der gjort den Indvending, at denne Fordring skulde være for stor, navnlig for Hjørnестeder. Den samme ærede Landsthingsmand udtalte sig forøvrigt, som om jeg havde meent, at den hele Lov burde udkomme provisorisk — det maa være en Feiltagelse af ham, det har ikke været min Mening, og de saa Ord, som fin-